

Teemakirjeet ovat tukipaketteja keskustelutilaisuuksien tai kerhoiltojen vetäjille. Ne ovat kouluttajina toimivien, aiheeseen perehtyneiden palokuntanaisten käsialaa. Tilaisuuden vetäjän toivotaan tutustuvan aineistoon etukäteen. Hän voi pitää sen pohjalta lyhyen alustuksen ja käyttää sitä keskustelun tukena.

Teemakirjeen kokoaja: Jaana Herva, Kemin VPK

Teemakirjeen aihe: **KYNTTILÄT, KYNTTILÄTUOTTEET, SÄHKÖKYNTTILÄT, ULKOTULET**

TURVALLISTA TUNNELMAA KYNTTILÖISTÄ

Kynttilät tuovat tunnelmaa erilaisiin tilanteisiin ympäri vuoden. Kynttilöiden ja muun elävän tulen käytön yhteydessä tulee noudattaa huomattavaa varovaisuutta. Vahingon sattuessa tulee tietää, miten toimia.

Teemakirjeen tavoitteet:

Teemakirjeen sisällön on tarkoitus antaa kuulijoille ja keskustelijoille tietoa erilaisista turvallisuusseikoista koskien kynttilöitä, tuikkuja, öljylyhtyjä ja ulkotulia. Tavoitteena on oppia ennakoimaan tulituotteisiin liittyviä riskejä ja tekemään turvallisempia valintoja ja toimimaan oikein mahdollisissa vahingoissa ja vaaratilanteissa.

Käsiteltävät tuotteet ja tuoteryhmät:

- **ulkotulet ja roihut sekä ulkokäyttöön tarkoitetut hauta-, öljy- ja puutarhakynttilät**
- **sisäkäyttöön tarkoitetut öljylyhdyt ja -lamput (Venetsia-lyhdyt), geelikynttilät ja kelluvat kynttilät, tuikut ja lämpökynttilät**
- **mansetit, muut koristeet ja kynttilän jalat**
- **sähkökyntteliköt ja koristeet**
- **allaspalo: lyhdyn, tuikun tms. sisällä lämpö nousee niin paljon, että syntyy allaspalo, jolloin koko sula kynttilämassa roihahtaa palamaan, lämpö kohoaa, liekit nousevat korkeiksi ja tulipalo voi levitä**
- **turvallinen käyttö ja sammutus**
- **oikea toiminta vaaratilanteessa**

Teemakirjeen käsittely:

Tutustu teemapaketin sisältöön. Kerää ennalta esimerkkimateriaalia erilaisista kynttilöistä, manseteista, kynttilänjaloista, alustoista, varoitusteksteistä sekä mm. lehtiartikkeleita kynttilöihin liittyen keskustelun pohjaksi. Kerro kokemuksistasi tai kysy muiden kokemuksista erilaisista kynttilöistä ja "läheltä piti" -tilanteista. Pohtikaa yhdessä kynttilätuotteiden turvallista käyttöä tai arvioikaa erilaisten tuotteiden käyttöturvallisuutta lapsiperheessä tai ikäihmisillä. Toteuta teemailta vaikka yhdessä toisen järjestön tai yhdistyksen kanssa. Jos paikka mahdollistaa, voit kokeilla mansetin polttoa näytösmäisesti (allaspalon synnyttäminen kestää) tai pyydä palokunnan muilta osastoilta rasvakattilan sammuttamisnäytös (rasvapolttodemo).

Lähdemateriaalia ja lisätietoja:

- Kynttilöiden aikaan -esite
- Turvallista tunnelmaa -esite
- Sähköturvallisuus tietoa www.tukes.fi
- Kuluttajaviraston tiedotteet www.kuluttajavirasto.fi
- pelastuslaitoksien turvallisuusohjeet
- katsottavaksi suositeltavia videoita: Palovaroitin pelastaa, Alkusammutus, Kerrostalon paloturvallisuus

ULKOTULET JA ROIHUT

Ulkotulien ja roihujen kanssa tulee huomioida seuraavat seikat:

- ulkotulia saa polttaa vain palamattomassa astiassa / telineessä tai asetettuna tukevasti lumihankeen / hiekkaan. Tuuli voi lennättää folion kauas ja aiheuttaa tulen leviämisen.
- ulkotulia EI saa polttaa parvekkeella, kuistilla tai katoksen alla
- tarvitaan 1-3 m:n etäisyys aidasta, muista rakenteista ja kulkuteistä
- muista valvonta: pienikin vesi- tai lumisade saa tulikuuman massan roiskumaan
- jos siirät ulkotulta, sammuta se ensin
- sammuta aina tukahduttamalla tai anna palaa loppuun. Sammuttamiseen käy palamaton levy, kansi tai roihua isompi kurkkupurkki, joka jätetään tarpeeksi pitkään roihun päälle. Sula neste on polttavan kuumaa pitkään astian sisällä.

ULKOKÄYTTÖÖN TARKOITETUT HAUTA- ÖLJY- JA PUUTARHAKYNTTILÄT

Ulkokäyttöön tarkoitetut kynttilät ovat todella tarkoitettu ulkokäyttöön, ne saattavat palaa liian nopeasti ja aiheuttaa allaspalon (öljykynttilät).

- ei saa polttaa sisällä, kuistilla tai parvekkeella
- aina palamaton alusta kuumenemisen tai tuulessa kaatumisen takia
- metallikansi voi kuumentua
- muovi saattaa syttyä palamaan jos lyhty pääsee kallistumaan
- kynttilä voi sytyttää ympäröivän materiaalin: ei aseteta seppeleen sisään tai kukkien alle haudalla
- tulitikkua ei jätetä lyhdyn sisään, sillä se edesauttaa epätasaista palamista ja allaspalon syttymistä lyhdyn sisällä

SISÄKÄYTTÖÖN TARKOITETUT ÖLJYLYHDYT JA -LAMPUT

- lue käyttöohje huolellisesti; mitä öljyä saa polttaa ja miten sydänlanka kiinnitetään oikein
- lamppuöljyt ovat vaarallisia kemikaaleja, joten huomioi esim. säilytys ja pakkaaminen. Nieltyinä vaarallisia.
- jos lyhty tai lamppu kaatuu ja sytyttää ympäristön, sammutetaan tukahduttamalla, EI vedellä
- muistuta ettei lasiseen Venetsia-lyhtyyn sen loppuunpalamisen jälkeen saa laittaa lämpökynttilää / tuikkua!

GEELIKYNTTILÄT, KELLUVAT KYNTTILÄT

- geelikynttilä on kiinni lasiastiassa, joten vaarana ylikuumentuminen, allaspalo ja lasin rikkoontuminen
- kelluvat kynttilät vain siihen tarkoitukseen
- koe käyttöohjeet huolellisesti

TUIKUT JA LÄMPÖKYNTTILÄT

- palamaton, kuumuutta kestävä alusta
- tuikkujen väli 5cm
- allaspalon vaara
- huomioi lapset ja kotieläimet
- metallikuoret johtavat lämpöä ja kuumenevat. Huomaa myös enkelikynttilät

ULKO- JA SISÄSÄHKÖKYNTTILÄT JA KYNTTELİKÖT

Sähkökynttilät

- Tarkista lamppujen, johtojen ja pidikkeiden kunto ja varmista ettei johdot ole solmussa tai kelalla.
- Älä ripusta verhoihin, huomioi koristelu
- Sammuta yösi tai poistuessasi paikalta

Mansetit, muut koristeet ja kynttilän jalat

- Mansetit, koristeet ja kynttilänjalan pesä palamattomasta materiaalista
- Hyvä kynttilänjalka seisoo suorassa, pysyy pystyssä eikä pala
- Sammuta kynttilä ennen kuin tuli ehtii mansettiin

Turvallinen käyttö ja sammutus

- Tutustu käyttöohjeisiin
- Viimeinen sammuttaa aina kynttilät
- Tikut ym. tulentekovälineet pois lasten ulottuvilta
- Tarkista palovaroittimen toiminta
- Varaudu sammuttamaan sammutuspeitteellä tai käsिसammuttimella
- Mieti ennalta miten toimit tulipalotilanteessa ja miten pelastaudut (=pelastautumissuunnitelma)
- Hätänumero 112

Toiminta vaaratilanteessa

- Sammuta palon alku, jos voit
- Pelasta vaarassa olevat
- Jos huoneessa on savua, ryömi. Lattianrajassa savua on vähemmän
- Poistu huoneistosta, sulje ovet perässäsi ja varoita muita.
- Mene ulos rappuja pitkin, älä käytä hissiä.
- Soita hätänumeroon 112 vasta turvallisesta paikasta.
- Opasta palokunta paikalle ja järjestä sille esteetön reitti
- Mene sovituille kokoontumispaikalle